17/06/2019

Οι Άγιοι της εποχής μας

/ Ορθόδοξες Προβολές

Πενήντα χρόνια είχε να δει ανθρώπινο μάτι τον αββά Βαρσανούφιο, όταν ο ασκητής αυτός της ερήμου ζούσε σε ένα σπήλαιο, στην Παλαιστίνη, τον 5ο ή 6ο αιώνα. Απαντούσε όμως στις γραπτές ερωτήσεις που του έστελναν οι άνθρωποι. Μία από αυτές ήταν πώς ο Θεός δεν ξεσπά την οργή Του, έτσι που ήταν τα πράγματα στη Γη. «Αν ο Θεός ήταν δίκαιος, θα έπρεπε να καταστρέψει τον κόσμο», απάντησε. «Στον θρόνο Του, όμως, συναντώνται τρεις προσευχές: η μία ενός Ηλία από την Κόρινθο, η δεύτερη ενός Ιωάννη από τη Ρώμη και η τρίτη κάποιου από τα Ιεροσόλυμα», μάλλον εννοούσε τη δική του. «Οι προσευχές αυτών των τριών αναχαιτίζουν την οργή του Θεού».

«Αυτή είναι η αγιότητα. Και τέτοιοι άγιοι υπάρχουν, ευτυχώς, και στις μέρες μας», λέει ο μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος στη σειρά ντοκιμαντέρ «Σύγχρονοι Αγιοι» της εταιρείας White Fox. Συμπαραγωγός είναι το Cosmote History, όπου και προβάλλεται. Η σειρά αποτελείται από πέντε αυτοτελή επεισόδια, αφιερωμένα στον άγιο Νεκτάριο και στους οσίους Παΐσιο, Πορφύριο τον Καυσοκαλυβίτη, Ιάκωβο Τσαλίκη και Σοφία της Κλεισούρας.

Σινά, 1963. Ο μοναχός, τότε, Παΐσιος (αριστερά) μαζί με τον μετέπειτα και νυν Αρχιεπίσκοπο του Σινά κ. Δαμιανό.

Με εξαίρεση τον Άγιο Νεκτάριο (1846-1920), οι άλλοι τέσσερις έζησαν τόσο πρόσφατα, ώστε οι περισσότεροι ομιλητές καταθέτουν προσωπικές εμπειρίες. «Πήγαμε στους τόπους όπου γεννήθηκαν, έζησαν, ασκήθηκαν, εργάστηκαν. Μιλήσαμε με ανθρώπους που τους γνώρισαν, λαϊκούς και κληρικούς, πιστούς αλλά και μη, των οποίων η ζωή άλλαξε λόγω της επαφής μαζί τους», λέει η κ. Αναστασία Μάνου, διευθύνουσα σύμβουλος της White Fox.

Ιερόν Γυναικείον Ησυχαστήριον Η Μεταμόρφωσις του Σωτήρος. Το μοναστήρι που ίδρυσε ο όσιος Πορφύριος στο Μήλεσι Αττικής.

Τα θαύματα

Η Εκκλησία δεν θεωρεί βασική προϋπόθεση αγιοκατάταξης τη διενέργεια θαυμάτων, ούτε άλλα χαρίσματα που εντυπωσιάζουν τον πιστό λαό. «Αν γίνονται θαυματουργίες, προοράσεις ή προφητείες, αυτά γίνονται για τη διακονία της Εκκλησίας», λέει ο μητροπολίτης Λεμεσού κ. Αθανάσιος. «Κάποτε ρώτησα τον γέροντα Παΐσιο πώς συγκέντρωσε τόσα χαρίσματα ο πατήρ Πορφύριος. “Εχει καθαρότητα καρδιάς και νου”, απάντησε, “είναι μεγάλος εργάτης της ταπεινώσεως και έχει το χάρισμα της αδιαλείπτου προσευχής, που είναι καρπός του πνευματικού του αγώνα”».

Από το ντοκιμαντέρ του Αγίου Νεκταρίου, του λόγιου ιεράρχη που δοκιμάστηκε από συκοφαντίες και διώξεις, παραθέτουμε μία επιλογή του μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικολάου, αναπάντεχη για τους περισσότερους από εμάς: «Το έτος 2000, μου ζήτησαν να συμμετάσχω σε ένα γκάλοπ για τις μεγαλύτερες προσωπικότητες του 20ού αιώνα.

Αλλοι είπαν Ελευθέριος Βενιζέλος, άλλοι Κωνσταντίνος Καραμανλής κ.ά. Εγώ έγραψα Αγιος Νεκτάριος. Πήρε μόνο μία ψήφο. Τη δική μου. Συγκρίνεται ο Αγιος Νεκτάριος; Δύναμη, παρουσία, φανέρωση του Θεού». Οι πανεπιστημιακοί που μιλάνε για το τεράστιο συγγραφικό έργο του μας θυμίζουν, μεταξύ άλλων, την

αγάπη του για την αρχαία ελληνική φιλοσοφία, την οποία θεωρούσε «προπαιδεία του χριστιανισμού».

Αίγινα, 1961. Στιγμιότυπο από τους λαμπρούς εορτασμούς για την αγιοκατάταξη του Αγίου Νεκταρίου.

ΗΝΩΜΕΝΟΙ ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΕΡ/ΑΡΧΕΙΟ Ν.Ε. ΤΟΛΗ

Η οσία Σοφία της Κλεισούρας (1883-1974) ήρθε από τον Πόντο με την ανταλλαγή των πληθυσμών, έχοντας πενθήσει τον σύζυγο και το μοναδικό παιδί τους. «Η αγιότης δεν περιορίζεται σε μια τάξη ανθρώπων, στους μοναχούς, στους ιερείς, στους επισκόπους», λέει ο μητροπολίτης Λεμεσού κ. Αθανάσιος. «Εξομολογώντας πιστούς, είδα αγιότητα σε απλούς ανθρώπους, ενίοτε αγράμματους, σε οικογενειάρχες, σε νέα παιδιά». Η οσία Σοφία της Κλεισούρας ήταν μία τέτοια περίπτωση.

«Δεν ενεδύθη το αγγελικό σχήμα, αλλά έζησε στην απόλυτη άσκηση», λέει ο μητροπολίτης Καστοριάς κ. Σεραφείμ. «Εζησε 48 χρόνια στην Ι.Μ. Γενεθλίου Θεοτόκου Κλεισούρας Καστοριάς, διακονώντας τους προσκυνητές. Δεν κοιμήθηκε ποτέ σε κρεβάτι, δεν έβαζε τίποτα σχεδόν στο στόμα της. “Τέτοια άσκηση ούτε στον 4ο αιώνα δεν συναντούμε”, έλεγε ο γέροντας Εφραίμ Κατουνακιώτης. Τη χαρακτήριζε η διά Χριστόν σαλότητα. Κυκλοφορούσε ξυπόλυτη, ατημέλητη, με άκοπα μαλλιά σαν να είχε σάκο στην πλάτη. Αν την έβλεπε κανείς, θα έλεγε ότι σάλεψε ο νους της. Ηταν προικισμένη με θεοσημίες και όταν τις αποκάλυπτε το έκανε για να οικοδομήσει τις συνειδήσεις των χριστιανών».

Ο όσιος Πορφύριος (1906-1991) έζησε σαν «άγγελος αγάπης και χαράς», λένε οι κοντινοί του άνθρωποι. Ποθούσε την ησυχία του Αγίου Ορους, αλλά η εύθραυστη υγεία του τον έφερε στην Αθήνα. Μάλιστα, επί 33 χρόνια ήταν εφημέριος στο παρεκκλήσι του Αγίου Γερασίμου της Πολυκλινικής Αθηνών, δίπλα στην πολύβουη πλατεία Ομονοίας. «Εκεί ερχόταν καθημερινά σε επαφή με τον ανθρώπινο πόνο και πολλές αφηγήσεις δίνουν απόλυτη έμφαση στο χάρισμά του να διαγιγνώσκει και να θεραπεύει ασθένειες», λέει ο κ. Θανάσης Παπαθανασίου, διδάσκων στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία της Αθήνας. «Παρότι συνέβαλε σε θεραπείες, όχι τάχα επειδή η υγεία αποτελεί αυταξία, ο ίδιος παρέμεινε αθεράπευτος και είχε πει τη συγκλονιστική φράση “να προσευχόμαστε όχι να γίνουμε καλά, αλλά να γίνουμε καλοί”. Αυτή είναι η βαθιά πίστη των χριστιανών, όχι η παράταση της ζωής, αλλά η κατάργηση του θανάτου, η ανάσταση».

Η οσία Σοφία της Κλεισούρας με προσκυνητές. Η λαϊκή ασκήτρια αγιοποιήθηκε από την Εκκλησία το 2011.

«Μη με ντροπιάσεις»

Ο όσιος Ιάκωβος Τσαλίκης (1920-1991) περιγράφεται ως άνθρωπος χαριτωμένος και διακόνησε μια ζωή την Ι.Μ. Οσίου Δαυίδ Ευβοίας. «Συνομιλούσε με τον όσιο Δαυίδ με ένα τρόπο αφοπλιστικά άμεσο», αφηγείται ο αρχιμανδρίτης Γαβριήλ, ηγούμενος της μονής. «Κάποτε πήγαινε στις Λιβανάτες με την κάρα του οσίου Δαυίδ γιατί είχε ανομβρία και καταστρεφόταν η γεωργική παραγωγή. Καθώς πλησίαζε, άρχισε να τον παρακαλά: “Τώρα που θα πάμε, να μπουμπουνίσεις, κοίταξε μη με ντροπιάσεις”. Οπως και έγινε. Οσον αφορά την προσωνυμία όσιος Ιάκωβος “ο με συγχωρείτε”, του δόθηκε ως έκφραση της ταπείνωσης και της διαρκούς μετάνοιάς του, αλλά και επειδή ζητούσε συγγνώμη από ανθρώπους στους οποίους προέλεγε μελλοντικά θέματα της ζωής τους, φοβούμενος μήπως προκαλέσει κακούς λογισμούς τους».

Ο όσιος Ιάκωβος Τσαλίκης. Αγιοκατατάχθηκε από την Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου το 2017.

Στην περίπτωση του αγίου Παΐσιου (1924-1994), το προορατικό χάρισμα του προτάθηκε συχνά έναντι άλλων αρετών του όταν αφορούσε εθνικά θέματα (π.χ. ότι η Κωνσταντινούπολη θα δοθεί στην Ελλάδα). «Πάντα όταν έλεγε κάτι, το είχε καλυμμένο», λέει ο αρχιεπίσκοπος Σινά κ. Δαμιανός. «Εχω ακούσει διάφορες ερμηνείες, αλλά σκέφτομαι μήπως μπαίνει λίγο η φαντασία κάποιων. Πρωτεύον χάρισμα για την Ορθόδοξη Εκκλησία είναι η πίστη, η οποία βεβαιούται με την πρακτική αγάπη που διακρίνει τους αγίους μας. Ο όσιος Παΐσιος ένιωθε τον πόνο των άλλων σαν να κάρφωνε τον ίδιο και ήταν φιλάνθρωπος μέχρι αυτοθυσίας. Στο Σινά ήταν ο αγαπημένος “Αμπούντα Παΐζι” των Βεδουίνων, στους οποίους διέθετε ό,τι απέφερε το εργόχειρό του». Οσον αφορά την πίστη του, ο κ. Γεώργιος Μπλάτζας, γιατρός του οσίου Παϊσίου, καταθέτει το εξής: «Λίγο πριν από την κοίμησή του, τον επισκέφθηκε ο πατήρ Θεόκλητος Διονυσιάτης. “Γέροντα, είσαι μπροστά στον θάνατο”, του είπε. “Πώς το βλέπεις;”. Και του απαντάει: “Εάν είχα την πληροφορία ότι σήμερα φεύγω για τον Θεό, το τσάμικο, Θεόκλητε, δεν θα το γλίτωνες, κι ας μη χόρεψα ποτέ στη ζωή μου”».

Πηγή: Καθημερινή – Ελευθερία Τράϊου